

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, вкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулиці Пritchard і Mead утор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НОВІ ЗДОБУТКИ РОБІТНИЦТВА

Ми недавно повідомляли про успіхи комуністів у муніципальних виборах в Гамбургу й Коїсбергу, в Німеччині, та в Лодзі й Гродно, в Польщі. Успіхи, як це ми писали, важливі зокрема тим, що в часі виборів в цих місцевостях комуністи працювали в тисках великого терору буржуазних урядів й поліції, а у Лодзі знищено навіть лісту робітничої лівиці й 53,000 робітничих голосів, що голосували на неї, кинено до коша.

Щойно написані газети з Європи приносять вислід муніципальних виборів в Чехо-Словаччині. Вибори відбулися в 6,780 містах і селах Чехо-Словаччини і загально визначили значний зрив трудових мас вліво. Надто показними є здобутки комуністів в сільських місцевостях.

Із буржуазних партій затримали своє становище аграрії, а в деяких місцевостях вони навіть здобули дещо мандатів. Людіві (клерикали) втратили; націонал-демократи і партія Ганки (словацькі клерикали) потерпіли значну поразку; німецькі партії, що входять в урядову коаліцію, також зазнали значних втрат; націонал-соціалісти в Празі втратили кілька мандатів, а на провінції здобули; соціал-демократи, як чеські, так і німецькі, дістали значних успіхів — переважно на рахунок тих дрібно-буржуазних елементів, які в минулому голосували за буржуазні партії. Ці голоси соціал-демократам вдалося здобути лише завдяки тому, що вони перший раз від часу існування чехо-словацької республіки виступили у виборах не під класовими кличами, але під загально націоналістичними.

Одинокі комуністи йшли в цих виборах під чисто класовими кличами. В Празі комуністи збрали довкола своїх кличів 70,700 голосів. В останніх муніципальних виборах 16. вересня 1923 року комуністи дістали в Празі 67,609 голосів, а 25. листопада 1925 року в провінціяхних виборах дістали 66,438 голосів. Значить, в порівнянні до останніх муніципальних виборів комуністи дістали поверх 3,000 голосів більше, а в порівнянні до провінцієвих виборів в 1925 році дістали поверх 4,000 голосів більше. За винятком Кладно й околиці Брно, комуністи всюди мали здобуток, а в деяких місцевостях збільшили свої голоси на 30 відсотків в порівнянні з минулими виборами.

Фашісти потерпіли цілковиту поразку, вони дістали незначне число голосів не дивлячись на величезні суми, що вони їх витратили в цих виборах. Фашісти матимуть в празькій міській раді двох представників. Комуністи матимуть 17.

Розуміється, не обійшлося й тут без опозиції в комуністичних рядах. Найбільше і в чехо-словацькій комуністичній партії ренегати, що в самий розгар виборів заходилися організувати опозицію так само, як в Німеччині Маслов та Рут Фишер, але їх постигла така сама доля. Цікаво, що як тільки ультра-ліви починають виказувати свою "революційність", то вона негайно сходить з програми й тактикою найбільш ворожих робітництву буржуазних партій. У своїх виступах проти головного ядра комуністичної партії й Радянського Союзу, ліві ренегати компартії, Скала й Горювський (виключені з компартії), споріднилися з велико-буржуазною партією Крамаржа й куркульською партією Швели. Але робітництво не пішло за ренегатами.

Не можна на цьому місці оминати здобутків англійського робітництва в муніципальних виборах, що відбулися по цілій Англії 1. листопада ц. р. В цих виборах Партія Праці здобула 127 нових місць, а консервати втратили 70 місць. Значить робітництво здобуло найбільше місць від великої капіталістичної партії.

За два і пів тижня відбудуться муніципальні вибори у Вінніпегу. Комуністична Партія Канади номінувала своїх трох кандидатів: тов. М. Поповича на алдермена на дворічний речинець; тов. Л. Моріса на алдермена на одnorічний речинець; тов. Дж. Кагану на шкільного трюста. Робітництво північного Вінніпегу, де згадані товариші кандидують, повинно піти садами своїх європейських товаришів і в п'ятницю, 25 листопада, віддати свої голоси на вищезгаданих кандидатів Комуністичної Партії Канади.

ЗАПОВІДІ ГОСПОДНІ Й ЛІДЕРИ БРИТІЙСЬКОЇ ПАРТІЇ ПРАЦІ.

Недавно відбувся в Блекпулі, в Англії, конгрес Бритійської Партії Праці. Почався, переводився й закінчився він із словом божим на устах лідерів цієї організації. Коли трейд-юніонні реакційні лідери на Трейд-юніонному Конгресі в Единбургу закликали робітництво частіше ходити до церкви, як на соціалістичні мітинги, то на Блекпульському конгресі Партії Праці виступив з промовою Сидней Веб, основоположник соціалістичної партії (фабіянців) в Англії і, накідаючись на "безумну ідею радянського уряду про всевітню революцію", сказав, що поза десятком найбільшми заповідями ніяких більше нових заповідей робітництву не потрібно.

Чому не потрібно? Невже-ж для здійснення соціалізму вистарчає Мойсеевих 10 заповідей, застарілих на кілька тисяч літ?

Правда, порівнюючи заповіді біблійні з ділами англійських консерватів та з ділами їх прислужників з Партії Праці й з Генеральної Ради трейд-юніонів, то біблійні заповіді далеко випередили поступки як одних, так і других. Такі заповіді, як "не кради", "не вбивай", "чужого не бажай" аж ніяк не стосуються до політики британських капіталістів не тільки в Китаю, Індії, але навіть до їх політики супроти британських робітників ввнутрі країни. Тож не диво, що Сидней Веб каже

покласти в гріб соціалізм і вернути на кілька тисяч літ назад в історію, відшукати біблійні заповіді і перевести їх в життя.

Коли-б лідери Партії Праці й трейд-юніон не розбили були генерального страйку англійського робітництва в травні 1926 року, то їм зовсім не прийшлося-б було говорити тепер про виконання біблійних заповідей. Для англійського робітництва було-б далеко краще, коли-б його реакційні лідери оділи на себе реверенди та отверто з церковного амвону проповідували заповіді Мойсея, ніж завивали їх соціалістичну мантію з ліберальною, лойд-джорджівською підшивкою.

Дуже погане обличчя лицемірних лідерів, що під плащиком соціалізму служать чорним силам капіталу.

КІЛЬКА ЦІКАВИХ ПОРІВНЯНЬ.

Існувала колись велика царська Росія. Стогнали в її ярмі народи: Українці, Вірмени, Грузини, Євреї, Татари, Білоруси, Поляки й інші.

Роспалася тюрма народів. Так роспалася, що в тих роспалених пропали не тільки царі й князі, але ліберали, соціал-демократи, ес-єри, а владу взяли робітники й селяне.

Народи звільнили окопи, що їх душили. Польський народ, зрадивши від звільнення царату, забув про свою шляхту і не стямився, як вона накинута на него своє, подібне до царського, ярмо.

І живуть тепер поруч себе дві держави сусідки, що стогнали колись в царському ярмі: Радянський Союз і Річпосполита Польська.

Не дуже то в добро-сусідських відносинах живуть вони, але обидві раді, що згинув цар. І от: зібрався в Ленінграді Центральний Виконавчий Комітет, господар Радянського Союзу й нові закони для працюючих видає.

Зібрався у Варшаві польсько-шляхетський сейм і сенат — і в протилу трох хвилин розігнав його Пилсудський на чотирьох вітрах.

Радянський Ц.В.К. ухвалив закон про встановлення 7-годинного дня праці для робітництва без зменшення заробітної платні.

В шляхетській Польщі пан Пилсудський поклав під сукно закон про години праці і робітництво працює по 10, 12 а в текстильній промисловості в Лодзі й по 16 годин на день по зменшеній заробітній платні.

Радянська влада віддала робітникам всі буржуазні панські помешкання, буде тепер для них цілі нові прекрасні робітничі місточки, вивангувала знову 50 мільонів карбованців на будову домів для робітництва.

В столиці Польщі, в Варшаві, в передмісті Жолібові стоять похилені робітничі бараки, в яких туляться тисячі бездомних: вітер у них віє, грязь па-

дує, сморід, холод, тиф, дизентерія, сухоти. А в тій самій Варшаві в Уяздовській алеї стоять розкішні палати графів, князів і капіталістів.

В Радянському Союзі Ц.В.К. звільняє цілковито від всяких податків 35 відсотків біднішого селства, тобто більше третини селян не платять ніяких податків; середнякам дає ріжні полекіші; всім селянкам дає в кредит господарське знаряддя; безземельним дає землю.

А в Польщі мільйони безземельного й малоземельного селства пухне з голоду й від недоїдання; а ті селяне, що мають хатину, город, чи по кількох моргів поля, стогнуть від непомірних податків; поземельних, подушних, за коня, за корову, за собаку, за свиню, за курку, за те, що дорогою коштує, що воду пещ, що повітрям дишає. А в тій самій Польщі 19 тисяч графів, князів і ріжних поміщиків володіють повнолюною найкращою землею, лісів, лугів, і їх влада звільняє від податків.

В Радянському Союзі всі народи, великі й малі: Українці, Євреї, Поляки, Німці, Молдовани, Вірмени, Татари, Грузини — всі живуть вільним національним життям, плавають своєю культурою — не панською, а робітничо-селянською. Не панує там нація над нацією, не ворогує одна з другою, але живуть всі в братерському союзі.

Шляхетська Польща з першого дня свого існування провадить звірну кампанію проти національних меншостей, проти Українців, Білорусів, Німців, Євреїв, які творять одну третину населення Польщі; замикає їх школи, забороняє газети, пакує в тюрми, насильно польонізує, кольтонізує їх землі польськими жовнірами; для всіх цих народів Польща стала тюрмою, диким свавільним дефензивником.

Так шляхетська Польща обмінює ролю з царською Росією. А проте є ще недолюдки й між Українцями, які запродали й далі запродують цій Польщі український народ.

ПАПА ХОЧЕ ЦИВІЛЬНОЇ ВЛАДИ.

Надокучило "найсвятішому" папі бути амбасадором пана бога на землі і захотів він владі цивільної, самостійної, з власною державою, щоб послі всі землі і народів йому звіти давали, щоб військко і перед ним машірувало і туди, куди він його пішає, щоб сам Муссоліні до него за наказами приходив й царські почести йому складав.

Ще 1870 року папу римського позбавлено цивільної влади, яку він мав над Римом і його околицями. Коли ліберальна італійська буржуазія, що пішла на хвилья визвольного руху в європейських країнах, відбарава від папи цивільну владу й державу, зробивши Рим столицею Італії, папа Пій ІХ, так нагнався, що на знак протесту замкнувся в своїй ватиканській палаті і ні він, ні його наступники від того часу й нося не показують з ворта свого добровільного ув'язнення. І хоч папи беруть участь у всіх інтригах буржуазних урядів ріжних держав і мають при своєму дворі посли, то фарамажно вони "не визнають" сучасної Італії і не підтримують з нею зносин.

І от надокучило папі римському сидіти в Римі й не бачити Риму. Закортіло його по конкурувати з Муссоліні, добитися від него уступки частини влади для себе. Бо багато-ж набрав на свою голову Муссо-

ліні — шось аж шість міністрів представляє він своєю особою. Тож зажадав папа, щоб йому була виділена частина Риму в окрему папську державу, а від той держави коридор до моря. Про фьоту в домагаюню нічого не говориться, але коли є "коридор", то само собою розуміється, повинна бути й фьота — хоч така, яку має конкордатська дитина папи римського — шляхетська Польща.

Та Муссоліні має свій погляд на справу. Хоч папа римський благословляє фашістських чорносорочників на погроми робітничих домів та друкарень, то проте Муссоліні своєню єдино-фашістсько-недімнською владою ні з ким не поділиться. Тут ні небом, ні пеклом цього погромщика не зрякаєш. Він так таки папі римському й відповів: гріх грошовитим грішникам за добру "мзду" відпуская, але у мої державні діла свого "найсвятішого" нося не пхай!

І затих папа. А може й не затих. Може в царстві своєму ватиканському радиться зі "вшестисьміи свєтими" якби то Муссоліні вблагати, або з котрого боку на него наступ розпочати, щоб власну державу в Римі збудувати і то з коридором до моря, з власною Лїгою Націй...

Чому-б то не з коридором до неба, або до пекла? Газетяр.

ТОВ. СКРИПНИК ПРО ПОЛОЖЕННЯ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Український Народний Комісар освіти тов. Скрипник, що проїздом перебував в Парижі, прийняв співробітника "Українських Вістей" і в розмові з ним висвітлив слідуєчі зачеплені цим співробітником питання:

Відносно українізації в галузі народної освіти тов. Скрипник підкреслив, що в Союзі Радянських Республік суворо провадиться принцип школи на тій мові, на якій бажане само населення. Школи організуються по такому принципу, щоб дати можливість батькам посилати своїх дітей саме в ті школи, в яких провадиться навчання на бажаній їм мові, але в той-же час додержується, як обов'язкове правило, вивчення української мови у всіх без виключення школах. Само собою розуміється, що недостача матеріальних засобів не дає нам змоги вповні задовольнити всі вимоги на школи і частина дітей, правда, незначна, лишается ще й досі поза школою, але з кожним роком ця кількість серйозно зменшується. Одночасно провадиться, конечно, принцип повної доступності школи, на всіх її ступнях, для малозможних. З цєю метою не тільки значна частина ділком звільняється від плати за навчання, але й відносно решти плата береться пропорційно і в залежності від-матеріального стану.

Україна і С.Р.С.Р.

Як це каже конституція С.Р.С.Р., так ми маємо й на прак-

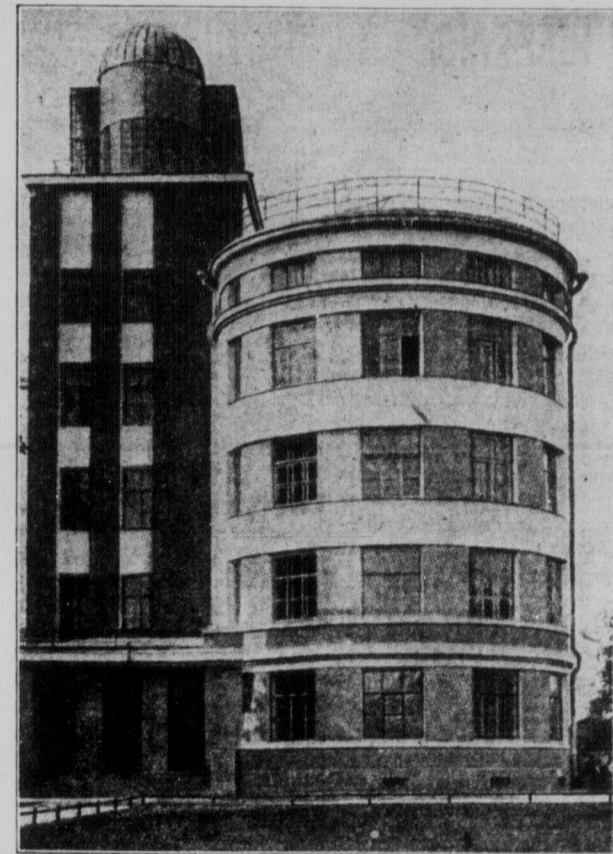
тиці, що Україна являється повноправним, самостійним членом Союзу Радянських Республік, але у власних інтересах тісно зв'язана з цілим Союзом. В чім полягає цей зв'язок? Перш за все в загальній обороні Союзу від зовнішніх і внутрішніх ворогів влади трудящих і по-друге — в єдиному плануванні народнього господарства Союзу.

Українізація.

Українізація, як це неодноразово підкреслювалось українським урядом, провадиться і буде провадиться рішучими заходами. Уряд не може допустити, щоб його представники й співробітники, які покинули обслуговувати населення, що говорить українською мовою, сами не володіли цєю мовою. Конечно, той, хто цього не розуміє або не хоче розуміти, не може не розглядатись урядом, як контрреволюційонер і свідомий чи несвідомий ворог владі. Через те доводиться вноді живити таких ріжких і рішучих мір відносно вперто небажаючих українізуватись, а тим більше українізувати свої установи.

— Які елементи противляться українізації?

Це головним чином, бувше чиновництво, що пройняте і досі не може відмовитись від російських великодержавницьких звичок, також деяка мало свідомою частина нових кадрів співробітників радянських установ, які не можуть усвоїти собі національної політики радянської владі.

Найновіша віршева школа в Ленінграді на 1,000 учнів, збудована після найновішої системи, з найкращими удосконаленнями, радянськими силами і з радянського матеріалу.

"ПАН", "МІСТЕР" І "ТОВАРИШ".

І "пані рече" "Укр. Голосу":

"Пані", що в диябості панували, називалися боярами, або шляхтою. Зі скасуванням панщини кляса підданців в нашій народі зникла, бо всі колишні піддані стали законо панями, тобто свободними людьми.

А тому — "Реформуємо те, що можна, але мову лишавмо в спокої. Вона сама реформується, як приїде на те час".

Розбираючи з початку про речення отакі мудраші "Укр. Голосу" — виходить, що це за панщини були такі "пані", тобто панували, а були такі, що не панували. Як це воно так було? — кат його знає. Чи можна того чоловіка назвати, тєслєно, який в життю своєму не мав в руках сокири й долота? Чи можна назвати редактором того, що в життю не мав пера в руках? Чи можна назвати паном того "свобідного" ремісника, що не мав на завтра в хаті куска хліба?

Друге — чи правда тому, що після скасування панщини всі колишні піддані стали законо

панями? Коли так, то чим тоді стали справжні пані? Вже довгі десяти роки минули від скасування панщини в ріжних країнах, а що-ж ми бачимо? Бачимо всюди в капіталістичних країнах панів і наймитів. Пані, як мали за панщини, так і тепер мають величезні посли. Тепер вони мають фабрики, залізниці, кораблі, владу — все мають. Вони мають тисячі, сотні тисяч наймитів (назвіть їх, як хочете — робітниками), над якими вони панують: наймають їх до праці, платять жебрацьку платню, викладають з роботи коли їм захочеться і, що найголовніше — роблять це законо. Іншими словами, вони по закону рабують працю робітника, наживаються з неї, складають кошти на льоцальні багатства. І коли робітники зажадають підвишки платні й застрайкують у своїй обороні, то законо влада держави посилає туди військко, попіся скасування панщини всі колишні піддані стали законо

але для оборони панських прав на визиск робітничої силі. (Приклад цему ось хоч би зараз маємо в стейті Колоредо, де страйкують майнери. Приклад цему можна наїти багато і в Канаді: недавні страйки в Новій Шкотії, Дромгелер, Едмонтоні.)

Коли вірити "Укр. Голосові", що "зі скасуванням панщини... всі колишні піддані стали законо панями", то виходить, що це не робітники, не наймити страйкують за кусок насущного хліба, але пані страйкують.

Ми навмисне взяли приклади з "наїдемократичніших" держав, тимчасом як "Укр. Голос" виразно пише, що "зі скасуванням панщини кляса підданців людей в нашій народі зникла, бо всі колишні піддані стали законо панями". Он, як! Це їде мова про наш народ. Отъ спасибі "Укр. Голосові", так спасибі! А ми й не знали, що наш народ став законо паном ще від часу скасування панщини, що він нічий більше не підданий. Коли так, то він даремніськко мучився в ярмі царату ще від 16. лютого 1861 року (тоді в Росії скасовано панщину). І пощо було нашому народові бунтуватись проти царату, Керенського, Денкіна, Вранглі, Петлюри, Скоропадського, Кайзера, Пилсудського? Пощо було проливати свою кров проти панів-визискувачів, коли він сам ще від часу скасування панщини законо став паном?

І чому редактор "Укр. Голосу" скорше не повідомив світ про існування такого чудесного закону, от хоч би тоді, як він в петлюрівській місії у Вашингтоні тив ножицями газети? От-тоді треба було виказати таку "глибоку дипломатичну мудрість", тоді треба було поїхати з нею на мирову конференцію до Версаля, або до ради амбасадорів в Парижі 14. березня 1922 року, коли Галічину і її українське населення віддано на поталу польській шляхті.

Байдаже, редактор "Укр. Голосу" каже вам, що навіть зараз в Галічині, чи в Румунії Українці законо є панями, вільними людьми. Що там у них відбирають рідну мову, пакують їх в тюрми, обкладають нечуваними податками, називають бидлом, хамами — це певно якесь непорозуміння... Може польська шляхта не знає отих після-панщинизаційних законів, або може вона ще не читала "Замітки Редакції" "Укр. Голосу" з 26. жовтня.

Якщо вона далі буде так по свинськи, чи то пак, по панськи нарушувати закони про те, що всі люди по скасуванню панщини стали панями, то прийдеться заскаржити її до Ліги Націй. Коли-ж Ліга Націй цему не заридить, то що тоді, панове з "Укр. Голосу"?

Ех, ви — також "пані", хоч може у вас на трох одні штани Мусіа.

"ПІДКАРПАТСЬКИМ УКРАЇНСЬКИМ ПИСЬМЕННИКОМ І ЖУРНАЛІСТАМ".

Під таким заголовком видав закарпатський поет Гриньда-Донський відозву до Закарпаття, що є свідомими Українцями поступових поглядів, в якій закликає їх до організації, яка має згуртувати молодих поступових українських письменників без огляду на їх політичні переконання для оборони рідного слова. "Хочемо помочи нашим письменникам вийти даліше, як поза Ужгород і Хуст, хочемо щоб увійшли до загальної української літератури, щоби широкі українські простори почули запах закарпатської смєрки".

НИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА.

Вписи до всіх польських шкіл вже покінчені. Щойно тепер виходить на яв, що велика кількість українських студентів, це більше ніж в минулому році, не прийнята. Всі вони мусять з конечности тратити даремно роки, бо на виїзд закордон мало хто з них може собі дозволити, а наїти який-небудь заробіток в краю — виключає рік.